

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

3. søndag i treenighetstiden, 18. juni 2023

Prekentekest: Luk 14,15-24

Lesetekst I: Jes 25,6-9

Lesetekst II: Åp 19,5-9

Det store gjestebudet

Vi inviteres på fest. Alle de tre tekstene for denne dagen handler om et stort gjestebud for alle mennesker. Tekstene er innbydende. Vi innbys til å være med i selskapet til Gud. Vi skal juble og glede oss over hans frelse. Feire og oppleve at Han er. Alt er ferdig. Jesaja-teksten er en profeti om at Herren vil lage i stand et overdådig festmåltid. Teksten fra Johannes Åpenbaring forteller at «salige er de som er innbudt til Lammets bryllupsmåltid».

Evangelieteksten fra Lukas 14 er en del av en fortelling og en lignelse.

Lignelsen er en kommentar til en høytstående fariseer som Jesus var i selskap med på en sabbat. Lukas forteller at på denne sabbaten helbredet Jesus en mann som led av vann i kroppen. Jesus spurte de lovkyndige og høytstående som var rundt ham om det var greit å utføre en slik handling. Det klarte de ikke å svare på. Lukas forteller også om at Jesus la merke til hvordan gjestene plasserte seg rundt bordet i selskapet. Dette kommenterer Jesus ved å fortelle en lignelse.

Budskapet fra Jesus til selskapets vert var at neste gang han innbød til selskap kunne han også ta med de fattige og uføre, lamme og blinde. «Da er du lykkelig, for de kan ikke gi deg noe igjen, men du skal få lønn for dette når de rettferdige står opp fra de døde». En av gjestene som overhørte samtalen med Jesus og selskapets vert kommenterte da: «Salig er den som får sitte til bords i Guds rike».

Selve lignelsen

Lignelsen er bygd på kjent billedspråk fra GT, hvor den kommende og endelige gleden er beskrevet som et storslagent gjestebud. Se leseteksten fra Jes 25.

Jeg har lest i bøkene mine at i oldtiden var det en vanlig skikk at de som innbød til gjestebud opererte med dobbeltinnbydelser. Først fikk gjestene en generell innbydelse uten dato og klokkeslett. De som takket ja, ble siden oppsøkt på nytt av vertens tjener like før selve gjestebudet med varsel om at tiden var inne. Det er åpenbart at det er denne spesifikke og tidfestede andreinnbydelsen vi leser om i v 17 i Jesus sin lignelsesfortelling.

I lignelsen nevner Jesus tre roller; gjestebudets vert, tjeneren hans og de inviterte gjestene. Jeg tror ikke det er galt å tolke disse rollene: Verten er bilde på Gud Fader, han som er vert i

endetidsgjestebudet (= Lammets bryllup). Tjeneren er sikkert bilde på alle slags forkynnere av evangeliet. De inviterte gjestene er absolutt alle. Alle som får og har hørt budskapet om Jesus som sann Gud og sant menneske.

Budskapet i lignelsen til oss

Lignelsen er en innbydelse, men også en advarsel og domsord. Lignelsen gir oss i dag eksempler på tre sentrale og vel brukte innvendinger når vi møter Gud og hans kall og innbydelse.

En sa: Jeg har kjøpt et jordstykke og må gå ut og se på det. Vær så vennlig å ha meg unnskyldt. I vår tid kan vi si: Hagen min, huset mitt, hytta mi, alt jeg eier. Alt jeg eier må tas vare på. Gud, du får ha meg unnskyldt; jeg har ikke tid.

En annen sa: Jeg har kjøpt fem par okser og skal ut og prøve dem. Vær så vennlig å ha meg unnskyldt. Inn i vår tid sier vi: Jobben, karrieren, alt jeg skal skaffe meg av kompetanse, alt jeg må lære og prøve ut. Dessverre, jeg har ikke tid.

Og en tredje sa: Jeg har giftet meg, derfor kan jeg ikke komme. I vår tid kan vi si at familien krever meg, ektefellen, barn, barnebarn, gamle foreldre, slekta. Dette krever så mye. Dessverre, jeg har ikke tid.

Det er åpenbart at Jesus lar det skinne igjennom at ingen bånd, om det så er så aktverdige ting som eiendom, arbeid og familie, må få hindre et menneske i disippelskapet, i etterfølgelsen og i samværet med Jesus. Domsordet i denne søndagens evangelietekst er: Gud tåler ikke å bli avvist. Når mennesker avviser frelsesbudskapet, kjærligheten fra Gud blir Gud vred. Hans reaksjon er kraftig.

Hovedbudskapet i lignelsen handler ikke om Guds vrede.

Hovedpoenget er festen. Guds iver etter å få fylt opp festhuset. *Gå straks ut på byens gater og torg og hent inn de fattige og uføre og blinde og lamme,* befaler verten tjeneren. Og tjeneren gjør som verten sier. Går til de forkomne og de som ikke kan skjule sin elendighet. Mange av disse sier ja og kommer.

Tjeneren kom tilbake og sa: det er fremdeles plass til flere. Da sa verten: *Gå ut på veiene og stiene og nød folk til å komme inn, så huset mitt kan bli fullt. For det sier jeg dere: Ingen av dem som var innbudt, skal få smake festmåltidet mitt.»*

Menneskenes gåtefulle ”nei takk” velter ikke Gud sine festplaner. Evangeliet går ut i all verden og vi forkynner: Kom! Alt er ferdig, alt er fullbrakt.

Gud trosser menneskenes trass. Driver sin plan igjennom. I alt av evangeliserende arbeid i den verdensvide kirke vandrer Kristus gjennom folkeslagene.

Noen vraker innbydelsen og andre griper begjærlig tak og kommer. Så lenge denne verden består sies det til oss. Kom! Ta imot. Vær med. La ikke noe i denne verden rive deg bort i fra festen hos Gud og sammen med Gud.

Kåre Skråmestø

Pensjonert prest

kaarskra@online.no